

CONSILIUL NAȚIONAL AL AUDIOVIZUALULUI

ROMÂNIA
BUCUREȘTI

Bd. Libertății nr. 14
Sector 5, CP 050706
CF 4266189

Autoritate publică
autonomă

Tel.: +4 0213055356
Fax: +4 0213055354
cna@cna.ro
www.cna.ro

Decizia nr. 142 din 03.03.2022

privind amendarea cu 5.000 lei a S.C. RIDZONE COMPUTERS S.R.L.
Ploiești, Str. Democrației nr. 28A, spațiul de lucru nr. 2,
Construcția C1, parter, jud. Prahova
CUI: 14954665 Fax: 0378.603.160

- pentru postul de televiziune ROMÂNIA TV
București, Piața Presei Libere nr. 1, corp A, sector 1

Întrunit în ședința publică din 3 martie 2022, Consiliul Național al Audiovizualului a analizat raportul de monitorizare, întocmit în baza sesizării nr. 11288/09.11.2021, cu privire la emisiunea "România te vede" difuzată în data de 06.11.2021, de postul ROMÂNIA TV.

Postul de televiziune ROMÂNIA TV aparține radiodifuzorului S.C. RIDZONE COMPUTERS S.R.L. (licența audiovizuală nr. S-TV 281.6/09.06.2011 eliberată la 23.11.2017 și decizia de autorizare nr. 1779.1-6/01.11.2011 eliberată la 27.11.2018).

În urma dezbaterilor ce au avut loc după analizarea raportului de monitorizare și vizionarea înregistrărilor, membrii Consiliului au constatat că S.C. RIDZONE COMPUTERS S.R.L. a încălcat prevederilor articolelor 30 și 64 alin. (1) lit. a) din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora:

- art. 30 Furnizorii de servicii media audiovizuale au obligația să respecte drepturile și libertățile fundamentale ale omului, viața privată, onoarea și reputația, precum și dreptul la propria imagine.

- art. 64 alin. (1) În virtutea dreptului fundamental al publicului la informare, furnizorii de servicii media audiovizuale trebuie să respecte următoarele principii:

a) asigurarea unei distincții clare între fapte și opinii.

În fapt, în data de 06.11.2021, postul ROMÂNIA TV a difuzat emisiunea "România te vede", Consiliul reținând că această ediție, în care s-a pus la îndoială faptul că filozoful Mihai Șora ar mai trăi, ipoteză în care s-au făcut afirmații precum „Eu cred că el nu trăiește și că ea scrie în numele lui și-i ia și pensia”, a fost difuzată cu încălcarea normelor legale invocate.

Redăm din raportul de monitorizare:

22:28, S14 (28.12-33.32/22) Ioan Korpos: *Și o altă informație, doamnelor și domnilor, chiar în aceste momente despre liderul propagandei rezist, Mihai Șora, la cei 105 ani, foarte activ, chiar suspect de activ pe rețelele de socializare. Publicistul Ion Cristoiu intervine chiar în aceste momente, pune la îndoială autenticitatea mesajelor și cere soției acestuia să facă dovada, doamnelor și domnilor, aceste momente că Mihai Șora trăiește. Iată imaginile:*

A fost difuzat materialul având următorul conținut:

* Imagini cu:

- titlul *Ce se întâmplă acum cu Mihai Șora! Toată lumea e îngrijorată după ce a apărut zvonul că a ieșit pozitiv la testul de coronavirus și textul Soarta lui Mihai Șora, filozoful de 103 ani, a îngrijorat pe toată lumea ;*

- titlul *Nu se mai știe nimic de Mihai Șora de o săptămână! Oana Pellea și Maia Morgenstern sunt îngrijorate;*

- postări ale admiratorilor:

- *Natalie Ester: Ferit de rele să rămâneți și să înfloriți odată cu prietenul din fața casei! Multă sănătate! ;*

- *Oana Pellea: Domnule Șora, sunteți bine? Suntem îngrijorați;*

- (00.46/S14) postări ale admiratorilor (având ID-urile sau numele șterse):

- (...) *Ce tare îmi lipșiți! sper că sunteți bine. Vă trimit iubire și gânduri bune ;*

- (...) *Ne este dor de Dumneavoastră! Unde sunteți?;*

- (...) *Zile și nicio veste 😊 sperăm că totul este bine. Sănătate multă. Nu vă poate învinge niciun virus! Nu acum! Niciodată!;*

- (...) *Dacă e adevărată infectarea atât spun NU moare "Girafa" când vrea "Coronavirusul"! Sănătate! Nihil Sine Deo;*

- (...) *Domnule Șora, nu mai știm nimic de dumneavoastră de 3 zile;*

- (...) *o „peștera” a lăuntruului nostru!;*

- (...) *Sănătate, domnule Șora. Să treceți cu bine această încercare. Sunteți și rămâneți o călăuză luminoasă a zilelor noastre;*

- (...) *Eu sper ca se refera la altceva soția în postare. dl Șora este autoizolare de mai bine de 10 zile. Cum să fi luat?*

- titlul *Misterul se adâncește! Unde a dispărut Mihai Șora de aproape 3 săptămâni?* și textul *Unde a dispărut Mihai Șora de mai bine de mai bine de trei săptămâni, mai exact după ce a fost aruncat zvonul (...) coronavirus;*

- Mihai Șora în diferite ipostaze: uitându-se în mobil, alături de soție și un bărbat, sprijinit de un arbore secular, la un eveniment (având menționată data parțial vizibilă 201 neinteligibil - 01.13/S14).

* Ion Cristoiu: *Eu întreb următorul lucru, sunteți siguri că Mihai Șora mai trăiește? Cum adică? Nu. Eu o rog pe stimata doamnă Luiza Palanciuc, așa cum se numea ea, care se ocupă de domnul Șora, adică îl iubește, să ne dea un semn de viață. Adică, să pună o cameră de luat vederi, să-l înregistreze cu un ziar de mâine. Se numește semn de viață. Și el să vorbească coerent, nu să scrie... Și să ne spună textul ăsta el, coerent cu semnul ăla și atunci, eu îmi cer scuze stimatei doamne mai tinere cu 56 de ani, c-am îndrăznit să cred că Mihai Șora nu există. Pentru că el... nu cred că scrie el pe Facebook. Nu cred. Pentru că are 105 ani, pentru ca să te așezi în fund pe scaun să scrii pe Facebook la 105 ani, cred că e o problemă, că nu te mai țin buclele, mușchii. Și trei, pentru că la 105 ani nu te preocupă Ciucă. Bun. Poate te preocupă dacă Pământul este atacat de marțieni, că ești pământean. Dacă pandemia... te poate preocupa. Ce, la 105 ani, la jumătate de oră după ce s-a anunțat, tu să zici „Scriu pe Facebook”. Doamne Maica Dom..., dar nici măcar nu era vorba că s-a anunțat trecerea României la o dictatură militară sau ieșirea României din NATO sau din Uniunea Europeană. Păi, el e filozof și este hashtag-ist. Nu, a scris ea, cum toate textele de până acum sunt scrise de ea. Ea e hashtag-istă. Nu știu. Îmi retrag, promit acest lucru, dacă doamna Luiza, stimata doamnă, că e o stimată doamnă, are și ea spre 50 de ani, îl pune pe domnul filozof Mihai Șora în fața unei camere de luat vederi și-l postează pe Facebook, se poate sau pe Youtube. Până atunci eu nu cred. **Eu cred că el nu trăiește și că ea scrie în numele lui și-i ia și pensia.***

* Apoi, imagini cu mențiunea august 2018, din Piața Victoriei, unde Mihai Șora a fost întâmpinat de o mulțime de oameni.

* Voce din off: *Nu este prima dată când în spațiul public se discută subiectul dispariției lui Mihai Șora provocând spaima în rândurile comunității rezist. (Și afișată postarea doamnei Laura Șora:) „Pozitivi amândoi Și doar Dumnezeu, în mare mila Sa”, a scris soția filozofului pe contul său de socializare în data de 24 martie 2020. Acest mesaj straniu avea să genereze un val de îngrijorare lăsând loc speculațiilor că Mihai Șora și soția lui s-au îmbolnăvit de COVID. (Și afișată postarea doamnei Oana Pellea:) „Domnule Șora, sunteți bine? Suntem îngrijorați” i-a scris și actrița Oana Pellea pe Facebook. Temerile au fost alimentate de faptul că, o dată cu tăcerea virtuală, cei doi nu au mai răspuns la telefon nici măcar prietenilor. Abia după 3 luni de tăcere, Mihai Șora a anunțat în presă că a fost bolnav și că nu a plecat în vacanță, după cum au scris câțiva ziariști răutăcioși.*

(04.44/S14) A fost afișată postarea lui Șora (nelizibil).

La final, au fost redifuzate imaginile cu postările admiratorilor și cu Mihai Șora din intervalul (00.46-01.13/S14).

Invitații și-au spus punctele de vedere despre acest material:

- **22:33, S15-1** (33.32-34.19/22) Dumitru Coarnă nu are informații despre Mihai Șora și nu crede că cineva ar putea să-i ascundă moartea pentru beneficii materiale.

- **22:34, S15-2** (34.20-35.52/22) Cristian Troncotă refuză să creadă că Mihai Șora nu trăiește, iar cineva ar fi anunțat moartea; dar și Cristoiu are într-un fel dreptate când cere dovezi.

- **22:36, S15-3** (35.48-36.50/22) Alice Drăghici are îndoieli că cineva care urmează să împlinească 105 ani postează pe Facebook. Aceasta a apreciat tonusul filozofului din Piața Victoriei din 2018 și nu crede că îi este ascunsă moartea.

- **22:37, S15-4** (36.50-37.50/22) Gelu Vișan nu crede că filozoful mai trăiește. Invitatul consideră că altcineva postează zilnic pe Facebook despre lucruri moderne precum *black lives matters*. De asemenea, Vișan nu cunoaște motivele pentru care soția filozofului i-ar ascunde moartea, dar se știe că aceasta a fost consilierul Anei Pauker (un fapt ascuns la început), iar acum face pe revoluționarul și apărătoarea dreptății.

- **22:38, S15-5** (37.48-38.20/22) Codruța Cerva nu l-a întâlnit vreodată pe Șora și nu știe ce să comenteze.

Analizând raportul de monitorizare și vizionând imagini, membrii Consiliului au constatat că emisiunea „România te vede” din data de 06.11.2021, din al cărei conținut am redat anterior și cu privire la care a fost primită sesizarea nr. 11288/09.11.2021, a fost difuzată cu încălcarea prevederilor art. 30 și 64 alin. (1) lit. a) din Codul audiovizualului, potrivit cărora radiodifuzorii au obligația să respecte drepturile și libertățile fundamentale ale omului, viața privată, onoarea și reputația, precum și dreptul la propria imagine, iar în virtutea dreptului fundamental al publicului la informare, trebuie asigurată o distincție clară între fapte și opinii.

Astfel, în cadrul acestei ediții, într-o intervenție a publicistului Ion Cristoiu, acesta pune la îndoială faptul că filozoful Mihai Șora ar mai trăi, persoană în vârstă de 105 ani, cunoscut pentru luările sale de poziție și implicarea civică. În această ipoteză prezentată publicului, în cadrul emisiunii, au fost făcute afirmații în sensul cărora mesajele postate pe o rețea de socializare de Mihai Șora ar aparține, în realitate soției acestuia, care ar ascunde opiniei publice decesul, în scopul de a-și însuși veniturile pensiei acestuia, cerându-i dovezi că ar fi în viață (*Eu cred că el nu trăiește și că ea scrie în numele lui și-i ia și pensia*).

Consiliul consideră că o asemenea abordare, precum și un astfel de mesaj tendențios, depreciativ la adresa cunoscutului filozof, figură marcantă a societății

civile pentru opiniile exprimate și atitudinea critică la derapajele societății românești, a fost de natură a prejudicia reputația și demnitatea acestuia. Or, potrivit art. 30 din Codul audiovizualului are obligația și responsabilitatea de a respecta drepturile și libertățile fundamentale ale omului. Totodată, membrii Consiliului consideră că prezentarea unor asemenea afirmații, de natură a leza drepturile fundamentale ale omului, a depășit limita comunicării publice stabilite de reglementările în vigoare, neexistând justificare legală pentru exonerarea de răspundere în ceea ce privește respectarea prevederilor incidente.

De aceea, Consiliul consideră că, în contextul dat, nu a existat o interferență în exercitarea dreptului la liberă exprimare, întrucât, prin afirmațiile jignitoare la adresa respectivelor persoane, radiodifuzorul nu a respectat îndatoririle și responsabilitățile legale care reglementează obligația legală de a proteja aceste drepturi prevăzute expres în legea fundamentală, precum și în legislația audiovizuală.

De asemenea, Consiliul mai consideră că astfel de opinii, precum cele exemplificate anterior, nu se încadrează în limitele libertății de exprimare prevăzute de Constituția României și Convenția Europeană pentru Drepturile Omului. Libertatea de exprimare este un drept fundamental al omului, însă radiodifuzorii trebuie să țină cont și de faptul că acest drept nu este absolut. Consiliul apreciază că libertatea de exprimare, ca principiu fundamental al statului de drept, este temelia principiilor morale și presupune respectarea normelor de drept interne și internaționale care garantează tuturor persoanelor dreptul de a se manifesta potrivit propriilor opțiuni în relațiile cu ceilalți membri ai colectivității, cu condiția ca alți membri ai societății să nu fie lezați.

Curtea Europeană a stabilit, de asemenea, că articolul 10 din Convenție nu protejează numai substanța ideilor exprimate, dar și modul în care acestea sunt exprimate, precum și regula potrivit căreia “dacă libertatea de opinie nu poate fi limitată, exprimarea opiniei poate forma obiectul unei limitări, fie și pentru respectarea drepturilor aparținând altor subiecte de drept.

Mai mult, Consiliul a mai constatat că modul în care s-a desfășurat emisiunea analizată, în raport de conținutul exemplificat mai sus, a fost unul lipsit de echilibru și obiectivitate, nefiind asigurată o separare clară a opiniilor de fapte, principiu prevăzut expres la art. 64 alin. (1) lit a) din Codul audiovizualului. În consecință, Consiliul consideră că informarea corectă a publicului este o condiție esențială în desfășurarea unui program audiovizual, date fiind importanța și impactul major pe care le are televiziunea în rolul său de a informa publicul.

În calitate de garant al interesului public, Consiliul mai consideră că radiodifuzorii au obligația de a prezenta în mod imparțial și echilibrat faptele și evenimentele aduse în atenția telespectatorilor. Cu privire la etica jurnalistică, în Rezoluția nr. 1003/1993 Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei precizează că presa este obligată să se supună unor principii etice, ferme, prin care se garantează libertatea de exprimare și dreptul fundamental al cetățeanului de a primi informații corecte și opinii sincere, iar difuzarea știrilor trebuie să fie bazată pe adevăr, asigurată prin mijloace adecvate de verificare și demonstrare și pe imparțialitate în prezentare, descriere și narare.

Pentru aceste considerente, având în vedere sancțiunile anterioare aplicate pentru fapte și încălcări similare, ținând cont de criteriile de individualizare a sancțiunii prevăzute la art. 90 alin. (4) din Legea audiovizualului, Consiliul a propus sancționarea radiodifuzorului cu amendă de 5.000 lei.

Supusă la vot, propunerea de sancționare a fost adoptată cu respectarea condițiilor de legalitate prevăzute de art. 15 din Legea audiovizualului.

În temeiul prevederilor art. 91 alin. (1) și (3) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare,

Consiliul Național al Audiovizualului adoptă următoarea

DECIZIE:

Art. 1: Radiodifuzorul S.C. RIDZONE COMPUTERS S.R.L. (licența audiovizuală nr. S-TV 281.6/09.06.2011 eliberată la 23.11.2017 și decizia de autorizare nr. 1779.1-6/01.11.2011 eliberată la 27.11.2018 pentru postul ROMÂNIA TV) **se sancționează cu amendă de 5.000 lei** pentru încălcarea prevederilor articolelor 30 și 64 alin. (1) lit. a) din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 2: În conformitate cu prevederile art. 93 alin. (3) din Legea audiovizualului, prezenta decizie poate fi atacată direct la secția de contencios administrativ a curții de apel, fără a fi necesară formularea unei plângeri prealabile, în termen de 15 zile de la comunicare.

Art. 3: Potrivit dispozițiilor art. 93¹ alin. (1) și (2) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, radiodifuzorul S.C. RIDZONE COMPUTERS S.R.L. are obligația de a transmite în următoarele 24 de ore de la comunicare, sonor și vizual, de cel puțin 3 ori, în intervalul orar 18.00-22.00, din care o dată în principală emisiune de știri, următorul text:

“Consiliul Național al Audiovizualului a sancționat cu amendă de 5.000 lei postul ROMÂNIA TV, deoarece, în cadrul emisiunii „România te vede” din 6 noiembrie 2021, în care s-a pus la îndoială faptul că o persoană publică ar fi încetat din viață și că mesajele postate de aceasta pe o rețea de socializare ar aparține, în realitate altei persoane, a fost difuzată cu încălcarea prevederilor art. 30 și 64 din Codul audiovizualului.

Potrivit acestor dispoziții, radiodifuzorii au obligația să respecte drepturile și libertățile fundamentale ale omului, viața privată, onoarea și reputația, precum și dreptul la propria imagine, iar în virtutea dreptului fundamental al publicului la informare, trebuie asigurată o distincție clară între fapte și opinii.”

Vă atragem atenția că textul nu poate fi difuzat în calupuri de publicitate.

VICEPREȘEDINTE,

NICOLAIE BĂLAȘA-SORESCU

Întocmit, Serviciul Juridic,
Reglementări și Relații Europene
Șef serviciu Ciobanu Dumitru